

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صکوک ابزار مالی

در

اقتصاد اسلامی

دکتر علی رضا مدانلو جویباری

محمد حسن ژند

۱۳۹۵

شاپک	:	۲۰۰۰۰۰ ریال ۹-۵۸-۷۴۲۵-۶۰۰-۹۷۸ :
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۲۸۴۷۹۱ :
عنوان و نام پدیدآور	:	صکوک ابزار مالی در اقتصاد اسلامی / علیرضا مدانلو جویباری، محمدحسن ژند.
مشخصات نشر	:	نکا : مهربان نیکا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۱ ص.: جدول، نمودار.
موضوع	:	اوراق بهادار اسلامی
موضوع	:	Securities, Islamic*
موضوع	:	اوراق بهادار (فقه)
موضوع	:	Securities (Islamic law)
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۷۹
رده بندی کنگره	:	۴۱۳۹۵۸۲ الف/۱۹۸BP
سرشناسه	:	مدانلو جویباری، علیرضا، ۱۳۵۴ -
شماره افزوده	:	ژند، محمدحسن، ۱۳۵۷ -
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا

مهربان نیکا

عنوان کتاب: صکوک ابزار مالی در اقتصاد اسلامی

پدیدآورندگان: دکتر علیرضا مدانلو جویباری، محمد حسن ژند

ناشر: مهربان نیکا

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

محل نشر: مازندران

چاپ و صحافی: وظیفه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

نشانی انتشارات: صندوق پستی: ۴۸۴۱۵-۱۱۷

تلفن: ۰۹۳۰۱۵۷۲۶۳۷ - ۰۱۱۳۴۷۲۳۶۴۰

نشانی سایت: www.mehrabannika.com

Email: mehrabane.nika@yahoo.com

حق چاپ برای انتشارات مهربان نیکا محفوظ است.

فهرست مطالب

فصل اول: تامین مالی و انواع آن

۱۱	 مقدمه
۱۱	 معیارها برای انتخاب روش تامین مالی
۱۸	 منابع تامین مالی از طریق بازار سرمایه و سهام
۲۶	 سرمایه گذاری مستقیم
۲۷	 سرمایه گذاری غیر مستقیم
۲۹	 تجارت متقابل
۳۰	 تامین مالی اسلامی

فصل دوم: اوراق قرضه و ویژگیهای آن

۳۵	 مقدمه
۳۶	 مفهوم اوراق قرضه
۳۶	 اقسام اوراق قرضه
۳۸	 طریقه انتشار اوراق قرضه
۴۰	 ویژگی های اوراق قرضه
۴۲	 نقاط قوت و ضعف اوراق قرضه از دیدگاه شرکت انتشار دهندگان آنها
۴۵	 اشکالات مربوط به اوراق قرضه

فصل سوم: انواع اوراق قرضه

۴۹	 مقدمه
۴۹	 انواع اصلی اوراق قرضه

۵۴.....	وضعیت صاحبان اوراق قرضه.....
۵۵.....	انواع ویژه اوراق قرضه.....
۵۸.....	اوراق مشارکت به عنوان جانشینی برای اوراق قرضه.....
۵۹.....	ویژگی‌های اوراق مشارکت منتشر شده در ایران.....

فصل چهارم: مفهوم صکوک

۶۷.....	مقدمه.....
۶۷.....	تعریف صکوک.....
۷۰.....	تاریخچه انتشار صکوک.....
۸۳.....	سیستم انتشار اوراق صکوک.....
۸۶.....	تفاوت اوراق صکوک با اوراق سهامی معمول.....
۸۶.....	انواع اوراق صکوک.....

فصل پنجم: صکوک مرابحه، مفاهیم و انواع آن

۹۵.....	مقدمه.....
۹۷.....	تعریف اوراق مرابحه.....
۹۷.....	ارکان اوراق مرابحه.....
۱۰۱.....	مدل عملیاتی اوراق مرابحه تأمین مالی.....
۱۰۳.....	مدل عملیاتی اوراق مرابحه نقدینگی.....
۱۰۵.....	مدل عملیاتی اوراق مرابحه شرکت‌های تجاری.....
۱۰۷.....	مدل عملیاتی اوراق مرابحه رهنی.....
۱۰۸.....	بازار ثانوی اوراق مرابحه.....

۱۰۹.....	فقه اوراق مرابحه.....
۱۱۱.....	بررسی اقتصادی اوراق مرابحه.....
۱۱۳.....	پیوست های فقهی اوراق بهادار مرابحه.....
فصل ششم: صکوک اجاره (مفاهیم ، ریسک ها و پوشش آنها)	
۱۲۳.....	مقدمه.....
۱۲۴.....	اوراق اجاره.....
۱۲۴.....	انواع اوراق بهادار اجاره.....
۱۲۵.....	صکوک اجاره ابزار نوین برای تأمین مالی.....
۱۲۸.....	مفهوم صکوک اجاره.....
۱۲۹.....	ویژگی های اصلی صکوک اجاره.....
۱۳۱.....	مراحل انتشار صکوک اجاره.....
۱۳۴.....	مثال فرآیند انتشار صکوک اجاره.....
۱۳۷.....	روش های انتشار صکوک اجاره.....
۱۴۰.....	تبیین مدل عملیاتی انتشار اوراق اجاره.....
۱۴۴.....	تعریف ریسک.....
۱۴۶.....	انواع ریسک های صکوک اجاره و روش های پوشش آن.....
۱۶۳.....	ریسک های غیر مالی.....
۱۶۶.....	ریسک های مرتبط با دارایی.....
۱۷۰.....	دیگر ریسک ها.....
۱۷۱.....	ویژگی های صکوک اجاره، تفاوت ها و شباهت های آن با اوراق قرضه.....

فصل هفتم: صکوک سلم

مقدمه	۱۷۷
مفهوم سلم	۱۷۷
مراحل انتشار صکوک سلم	۱۷۸

فصل هشتم: صکوک استصناع

مفهوم استصناع و صکوک استصناع	۱۸۵
مراحل انتشار	۱۸۵

فصل نهم: صکوک مضاربه (تجاری) و صکوک مشارکت

مقدمه	۱۹۱
مفهوم صکوک مضاربه	۱۹۱
ویژگی‌های اصلی صکوک مضاربه	۱۹۲
مراحل انتشار صکوک مضاربه	۱۹۵
مفهوم صکوک مشارکت	۱۹۷
مراحل انتشار صکوک مشارکت	۱۹۷

منابع

منابع و مآخذ	۱۹۹
--------------	-----

قانون اسلام (شریعت)، مسلمان‌ها را از دریافت و پرداخت ربا منع کرده است. بنابراین در کشورهای اسلامی استفاده از ابزارهای مالی متعارف مانند انواع اوراق قرضه، کارایی و مقبولیتی ندارد. بر این اساس دولت‌ها و شرکت‌های اسلامی فعال در کشورهای اسلامی و غیراسلامی که به دنبال تأمین مالی و مدیریت بدهی خود هستند نیازمند یافتن جایگزین‌هایی مطابق با اصول اسلامی هستند. در سال‌های اخیر رشد ابزارهای مالی اسلامی که به صکوک شهرت یافته بسیار چشم‌گیر بوده است تا جایی که براساس آمار، تا پایان سال ۲۰۰۶ میلادی ارزش کل صکوک منتشر شده بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار عنوان شده است.

در وضعیت کنونی اقتصاد کشور ایران، استفاده از ابزارهای مختلف مالی جهت هدایت نقدینگی سرگردان به بخش تولیدی رشد مالی امری ضروری به نظر می‌رسد. ابزار مالی صکوک یکی از ابزارهای فراگیر اسلامی است که دارای انواع متعددی بوده و برای مقاصد خاص از قبیل تأمین مالی پروژه‌ها، لیزینگ، تأمین مالی تجاری و ابزارهای بازار رهن می‌توان از آن بهره برد.